

بررسی رابطه بین ادراک زوج‌ها از حیث شباهت چهره

The study of relation between couple and face similarity

پرستو خرمشاهی

Parastoo khoramshahi

M.A. clinical psychologist, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran

کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده علوم انسانی و علوم اجتماعی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

Dr Omid Rezaei

Associate Professor of Psychiatry University of social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran

دکتر امید رضایی

دانشیار روانپزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران

Dr Behrooz Dolatshai

PhD, In Clinical Psychology, Assistant Professor, University of Science Welfare and Rehabilitation, Tehran, Iran

دکتر بهروز دولتشاهی

استادیار مدیر گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران

چکیده

Abstract

The purpose of present study identify role similar faces in selection pair, both in terms of self couples (perceptual similarities) and the evaluators (similarities real) is. Scheme used in this study of designs correlational. In this study, 100 patients (50 females and 50 males) To scale mental unit similar figures were responsive and his wife direction amount similarities of their faces and both they face similarities expensive evaluators assessed in a range of 10 score. The results indicate a significant difference with 99% confidence in the similar faces

هدف از پژوهش حاضر شناسایی نقش شباهت چهره در انتخاب جفت، هم از نظر خود زوج‌ها (شباهت ادراکی) و هم از نظر ارزیابان (شباهت واقعی) می‌باشد. طرح مورد استفاده در این پژوهش از نوع طرح‌های همبستگی بود. در این پژوهش، ۱۰۰ نفر (۵۰ زن و ۵۰ مرد) به مقیاس واحد ذهنی شباهت چهره پاسخگو بودند و همسر خود را از جهت میزان شباهت به چهره خودشان و هم ارزیابگران شباهت چهره آن‌ها در یک دامنه ۱۰ نمره‌ای ارزیابی کردند. طبق نتایج پژوهش با ۹۹ درصد اطمینان تفاوت معناداری در شباهت چهره بین زوج‌های واقعی در

بررسی رابطه بین ادراک زوج‌ها از حیث شباهت چهره

between couples was actually against random pairs, meaning that couples face in real similarity was observed by evaluators expensive. The results of those as your wife, for that is similar to their own figure that this selection is done unconsciously.

Keywords: facial resemblance between couples, couples charm, real similarities

برابر زوج‌های تصادفی دیده شد بدین معنا که شباهت چهره در زوج‌های واقعی توسط ارزیابگران مشاهده شد. طبق نتایج به دست آمده افراد کسانی را به عنوان همسر برای خود انتخاب می‌کنند که شباهت به چهره خودشان داشته باشد که این انتخاب به صورت ناخودآگاه انجام می‌شود

واژه‌های کلیدی: شباهت چهره بین زوج‌ها، جذابیت زوج‌ها، شباهت واقعی.

مقدمه

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (قرآن کریم، سوره روم، آیه ۲۱). و از نشانه‌های خداوند این است که همسرانی از جنس خود شما برای شما آفرید، تا در کنار آنها آرامش یابید، و در میانتان مودت و رحمت قرار داد، در این کار نشانه‌هایی است برای افرادی که اهل فکر و اندیشه هستند.

خانواده؛ یعنی عده‌ای افراد که در یک دوره زمانی مدید باهم در یک ارتباط نزدیک و صمیمی به سر می‌برند (باس، ۱۹۹۰). خانواده یکی از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی جوامع بشری است و جامعه‌شناسان آن را در ردیف گروه‌های نخستین قرار می‌دهند، خانواده در مفهوم کلی خود پدیده‌ای جهانی است، در همه جا وجود دارد، چرا که به نیازهایی پاسخ می‌دهد که برای تمامی نوع بشر مشترک است افراد بشر زندگی را از خانواده آغاز می‌کنند (محسنی، ۱۳۸۳).

خانواده، سازمان اجتماعی محدود و نهاد سازنده‌ای که از طریق ازدواج که یک قرارداد اجتماعی است، تشکیل می‌شود (بیابانگرد، ۱۳۸۳). ازدواج در واقع رسم و آیینی است که از طریق آن فرد از واحد و ساختار خانواده خود جدا می‌شود حتی اگر از

لحاظ اجتماعی با آن‌ها در تعامل باشد یا از لحاظ اقتصادی به آن‌ها وابسته باشد، جامعه نیز به عنوان یک کل از خانواده‌های مختلفی تشکیل شده است و لذا از انسجام خانواده‌ها متأثر است (فرامرزی، ۱۳۸۵).

روش خویشتن دوستی (خودشیفتگی) در ازدواج یعنی هم سخی (جور بودن) زوجین که به صورت شباهت در چهره نمود پیدا می‌کند، وابسته به الگوریتمی به نام "جستجوی کسی شبیه به خود" است. (آلوارز و جافه، ۲۰۰۴). آدمی جایگاه عظیمی را به جنبه‌های دیداری از چهره‌ها اختصاص داده است، لئوناردو داوینچی (۱۹۹۹) در یادداشت‌های خود زمانی که می‌خواسته است درباره ی روش گزینش چهره‌ای زیبا برای تصویر گری سخن بگوید، اشاره می‌کند که یک نقاش باید به دنبال سیمایی باشد که در نگاه عموم تعریف زیبایی بر آن اعمال شده است نه باوری که خود از زیبایی یک چهره دارد. زیرا که طبیعت و آن طبع لطیف آدمی بر آن است تا چهره‌هایی که شباهت بیش تری به خود نقاش دارد را برگزیند. بنابراین اگر که وی چهره‌ای زشت یا متوسط داشته باشد، چهره‌هایی شبیه به سیمای خود را خواهد کشید مگر آنکه در کار خود سلیقه ی عموم را در نظر بگیرد.

مطالعات علمی نشان می‌دهند که جفت گیری و تشکیل خانواده به هیچ عنوان عملی اتفاقی و برحسب تصادف نیست و شبیه سازی‌ها نشان می‌دهند که جنسیت همراه با پیچیدگی‌های ژنتیکی در ارگانسیم آدمی برای تکامل بقای خود قاعده و دستوری خاص را در انتخاب همسر نیازمند است تا بدین ترتیب از حجم عظیمی از اختلافات ژنتیکی که به دلیل جفت گیری‌های دو نژاد مختلف رخ می‌دهد بکاهد، یکی از راه‌های موثر برای دست یابی به این مقصود در شبیه سازی‌ها، مدل همسریابی همسان پندارانه یا همان "جستجوی کسی شبیه به خود" است. عمل جفت‌گیری همسان پندارانه، صرف نظر از جفت گیری با نزدیکان درجه یک، احتمال پیدا کردن شخصی شبیه به خود را افزایش می‌دهد که این کار، روابط جنسی را در دوره‌های تکاملی بهبود می‌بخشد (آلوارز و جافه، ۲۰۰۴).

یکی از خصوصیات مهم سازمان ادراکی این است که اشیاء شبیه به هم یک مجموعه را می‌سازد (شاپوریان ۱۳۸۶). مردم همسری را انتخاب می‌کنند که چهره‌ای شبیه خودشان را داشته باشد زیرا چنین همسری از نظر آن‌ها بیشترین جذابیت را دارد این انتخاب به صورت ناهشیار انجام می‌شود (لینگ و همکاران، ۲۰۱۳).

همسرگزینی به شیوه‌ی همسان همسری بیان می‌کند که یک فرد، شخصی را به عنوان همسر انتخاب می‌کند که از لحاظ مؤلفه‌های گوناگونی چون سن، نژاد، طبقه‌ی اجتماعی-اقتصادی، فرهنگ و مذهب شبیه او باشد (جانسون و بل، ۱۹۹۵). باورمن می‌گوید: "انسان دانسته یا ندانسته در پی گزینش همسری است که صفاتی همگون با او داشته باشد." به گمان لاک و برجس: "در هر لحظه بخت هر فرد بیشتر در راستای ازدواجی همسان‌گزینه عمل می‌کند تا ناهمسان‌گزين". افراد در تمامی سنین، در میدانی فراخ تر از آن که تصادف بتواند بر آن حکمفرما شود، با کسانی وصلت می‌کنند که از نظر موقعیت زناشویی همانند خودشان باشند (ساروخانی، ۱۳۸۴).

مردم همسری را انتخاب می‌کنند که چهره‌ای شبیه خودشان را داشته باشد زیرا چنین همسری از نظر آن‌ها بیشترین جذابیت را دارد این انتخاب به صورت ناهشیار انجام می‌شود (لینگ و همکاران، ۲۰۱۳).

در واقع، مطالعات نظری بر این باورند که جفت‌گیری بر اساس همسان‌پنداری و جور بودن خصیصه‌ها در دو جنس، امری انطباق‌پذیر است (تیسن و گرگ، ۱۹۸۰). نظریه همسان همسری یا زوج‌یابی جور شده^۱، نظریه ناهمسان همسری یا ازدواج آمیخته^۲، معمولاً همه نظام‌های همسرگزینی به ازدواج همسان همسان همسری و شباهت بین آن‌هایی که سرانجام یکدیگر را انتخاب می‌کنند، بر رد صلاحیت سایر افراد تأثیر دارد. از سوی دیگر می‌توان گفت پدیده همسان همسری به این خاطر رخ

¹ Assortative

² Mixed marriage

می‌دهد که فرد علاقه‌ای به فرد غیر مشابه خود ندارد، نه اینکه چون افراد شبیه خود را انتخاب کرده است (لسول و لسول، ۱۹۹۱). می‌توان گفت همسان همسری قاعده جهانی است، باورمن می‌گوید انسان دانسته یا ندانسته در پی گزینش همسری است که صفاتی همگون با او داشته باشد (شهابی، ۱۳۷۴).

همسان همسری، گرایش به انتخاب فردی مشابه با خود به عنوان همسر بوده و بر مبنای ویژگی‌های متعددی از جمله اجتماعی - اقتصادی، زمینه قومی، نگرش‌های اجتماعی، جذابیت، عوامل شخصیتی، تحصیلات و هوش می‌باشد (اسکوربال و مارتین - بورو، ۲۰۱۲).

تحقیق عارفی، محسن زاده، فزلباشیان، صادق پور، شیخ اسمعیلی (۱۳۹۳) نشان می‌دهد افراد هنگامی در زندگی زناشویی احساس رضایت دارند که نیمرخ شخصیتی مشابه با همسرشان داشته باشند.

نیاز به برقراری رابطه‌ای پایدار، صمیمی و توأم با عشق و محبت از مهم‌ترین دلایلی است که سرانجام هر زن و مرد را به سمت انتخاب شریک و ازدواج سوق می‌دهد، بر همین اساس است که بیش‌تر از ۹۰٪ جمعیت دنیا حداقل یک بار ازدواج کرده‌اند (باس، ۱۹۹۰). انسان‌ها همسر خود را چگونه انتخاب می‌کنند؟ نه تنها این سؤال، سوالی است که اکثریت افراد در سنین جوانی از خود می‌پرسند، بلکه یک سؤال علمی نیز می‌باشد و به همین لحاظ بسیاری از رشته‌های علمی از جمله جامعه‌شناسی، زیست‌شناسی تکاملی، ژنتیک و بلاخره روانشناسی در این مورد پژوهش‌های زیادی داشته‌اند و نظریه‌های متعددی ارائه نموده‌اند و از آن‌جائی که چگونه انتخاب کردن امری است فردی و روان‌شناختی، این موضوع در میان روانشناسان بیش‌تر مورد بحث قرار گرفته است (هیل، ۲۰۰۷). مبتنی بر تمهیدات یادشده،

نیچ (۱۹۷۴) به نقل از صادقی، (۱۳۸۹) معتقد است که ارتباط با همسر جنبه مرکزی زندگی عاطفی و اجتماعی یک شخص است و این مسئله که شباهت چهره زوج‌ها باعث افزایش اعتماد آن‌ها (دوبرین، ۲۰۰۲) و تأثیرات پایداری بر رابطه جنسی

دارد (جافه، ۲۰۰۲) و به علاوه باعث می‌شود بهتر همدیگر را درک کنند و همدلی واقعی تر شود (زیونز و همکاران، ۱۹۸۷). اهمیت این مسأله ایجاب می‌کند که هنگام همسرگزینی زوجی را انتخاب کنیم که شبیه خودمان است. بنابراین در این پژوهش یکی از ملاک‌های انتخاب همسر را به طور اساسی بررسی کرده‌ایم در واقع از دو وجه بررسی این موضوع اهمیت دارد یک بخش از اهمیت آن پرداختن به بخش نظری است که تحقیقات انجام شده را بررسی می‌کند که شامل همسان همسری می‌شود و بخش دیگر اهمیت این موضوع این است که هنوز ملاک‌های انتخاب همسر به طور کامل بررسی نشده است یکی از این ملاک‌ها شباهت چهره زوجها است که در ایران تحقیقات بسیار کم و یا تحقیقی در این مورد انجام نشده است و به همین منظور هر چه زندگی زوجین از شعور و آگاهی غنی تر باشد به سلامت روانی و بهداشت روانی آن‌ها کمک می‌کند و به علاوه می‌تواند باعث جلوگیری از طلاق شود

پژوهش حاضر در جستجوی بررسی شباهت چهره زوجها از نظر مشاهده گران (شباهت واقعی) و هم از نظر خود جفت‌ها (شباهت ادراکی) بررسی می‌شود

روش پژوهش

روش پژوهش از نوع همبستگی است که یکی از انواع روش‌های تحقیق توصیفی (غیر آزمایشی) می‌باشد و همچنین این پژوهش از نظر هدف و کاربرد از نوع بنیادی می‌باشد ولی اطلاعات آن می‌تواند در آینده برای پژوهش‌های کاربردی مفید باشد.

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

در این پژوهش، جامعه آماری عبارت بود از "کلیه زوج‌هایی که در شهر تهران در سال ۱۳۹۳ زندگی می‌کردند و حداکثر ۳ سال از ازدواجشان می‌گذشت.

حجم نمونه مورد نظر در تحقیق حاضر ۱۰۰ نفر (۵۰ زن و ۵۰ مرد) می‌باشد و روش نمونه‌گیری غیر تصادفی و به صورت نمونه‌گیری در دسترس بود که در این روش آزمودنی‌ها با توجه به ملاک‌های ورود و خروج انتخاب می‌شدند. حجم نمونه با توجه به روش پژوهش که از نوع همبستگی بود و با توجه به تحقیقات از پیش

انجام شده در نظر گرفته شده است. مانند پژوهشی تحت عنوان شباهت چهره در همسران و نامزدان که توسط هینز در سال ۱۹۸۹ انجام شده است، در این پژوهش ۳۰ زوج را به عنوان نمونه انتخاب کردند. و پژوهشی دیگر با عنوان مشابهی به نام روش خویشتن دوستی در انتخاب همسر است که توسط آلوارز و جافه در سال ۲۰۰۴ انجام شده در این پژوهش که محتوایی مانند موضوع تحقیق حاضر است، تعداد ۳۶ زوج را به عنوان نمونه انتخاب کردند.

ابزار پژوهش

پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک: در این پرسشنامه محقق ساخته، اطلاعات جمعیت شناختی افراد شرکت کننده در پژوهش شامل سن، مدت ازدواج، نداشتن فرزند مورد بررسی قرار گرفت.

مقیاس واحد ذهنی شباهت چهره: در این مقیاس محقق ساخته، از آزمودنی‌ها خواسته می‌شد که ادراک خود را نسبت به شباهت چهره همسرشان به خود را در یک مقیاس ده نمره‌ای بیان کنند.

مقیاس واحد ذهنی جذابیت چهره: در این مقیاس محقق ساخته، هر یک از زوجها ادراک خود را نسبت به جذابیت جفت خود در یک مقیاس ده نمره‌ای بیان می‌کردند.

دوربین canon مدل SD1400IS: توسط این دوربین عکس‌هایی با قابلیت ۱۴.۱ مگا پیکسل با زاویه‌ای یکسان و از شانه به بالا از هر دو زوج به طور جداگانه گرفته می‌شد برای این مسئله که در اختیار ۳ نفر از ارزیابگرها قرار داده شود، تا آنها در مقیاس عددی صفر تا ده شباهت میان جفت‌ها را بررسی کنند. ارزیابگرها دارای مدرک گرافیک بودند.

شیوه اجرای پژوهش

در مرحله اول پس از انتخاب نمونه‌های در دسترس از طریق اعلام در چند دانشگاه در تهران (علوم تحقیقات، شهید بهشتی، دانشگاه علامه طباطبایی) و در کلاس‌های

آموزشی و همچنین از طریق دوستان و آشنایان جویا شدن افرادی که تازه ازدواج کرده بودند به صورت غیر تصادفی و داوطلبانه انتخاب شدند. در واقع از بین زوج‌های متأهل در شهر تهران در سال ۹۳-۹۴ ابتدا بعد از اینکه، با سوالی از آن‌ها متوجه شدیم که ازدواج آن‌ها بر اساس انتخاب خودشان بوده است از هر یک از آزمودنی‌ها به طور جداگانه خواستیم که میزان شباهت خود را نسبت به جفت خود از صفر تا ده بیان کنند و بعد از آن میزان جذابیت هر یک از جفت‌ها را از نظر یکدیگر از صفر تا ده جویا می‌شویم و بعد با اجازه آن‌ها عکس‌هایی با زاویه یکسان و از شانه به بالا با حساسیت ۱۴.۱ مگاپیکسل از آن‌ها گرفته شد و بعد این عکس‌ها را در اختیار ارزیاب‌گراها قرار دادیم تا میزان شباهت چهره آن‌ها را از صفر تا ده بیان کنند و در نهایت عکس‌ها را به طور تصادفی باهم جفت کردیم و بعد میزان شباهت عکس‌های جفت شده ی تصادفی را از ارزیاب‌گران بررسی کردیم در واقع از ارزیاب‌گران می‌پرسیم که از نظر چهره چه میزان جفت‌هایی که به صورت تصادفی جفت شده بودند به یکدیگر شباهت دارند و از صفر تا ده نمره می‌داند، بنابراین ارزیاب‌گراها یکبار به زوج‌های واقعی و یکبار به زوج‌هایی که تصادفی جفت شده بودند نمره می‌دهند. در مقیاس ده نمره‌ای هم به مشاهده گران و هم به آزمودنی‌ها آموزش داده شد که ده بیانگر شباهت کامل و صفر بیانگر عدم شباهت است و در نهایت همبستگی شباهت ادراکی (نظر خود آزمودنی‌ها در مورد شباهت چهره) و شباهت واقعی (نظر ارزیاب‌گران در مورد شباهت چهره جفت‌ها) را بررسی کردیم.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS 22 استفاده شد. تحلیل داده‌های پژوهشی با توجه به نوع فرضیات و سوال‌های پژوهشی با استفاده از آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون، آزمون t گروه‌های مستقل و آزمون t جفت شده صورت گرفت.

سوال پژوهش. آیا بین ادراک زوجها از حیث شباهت چهره تفاوت معناداری وجود دارد؟

یافته ها

جداول ۱. شامل اطلاعات دموگرافیک شرکت کنندگان در مورد تحصیلات، سن و مدت آشنایی آنها است.

جدول ۱. اطلاعات دموگرافیک شرکت کنندگان

درصد فراوانی		فراوانی		میزان تحصیلات	متغیر
مرد	زن	مرد	زن		
۳۲	۳۶	۱۶	۱۸	دیپلم	تحصیلات
۴۴	۴۶	۲۲	۲۳	لیسانس	
۲۴	۱۸	۱۲	۹	بالتر از لیسانس	
۱۰۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	جمع کل	
۰	۸	۰	۴	زیر بیست سال	سن
۲۴	۳۴	۱۲	۱۷	۲۰ تا ۲۵ سال	
۷۶	۵۸	۳۸	۲۹	۲۶ تا ۳۰ سال	
۱۰۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	جمع کل	
	۲۴		۱۲	یک سال	مدت ازدواج
	۳۴		۱۷	دو سال	
	۴۲		۲۱	سه سال	
	۱۰۰		۵۰	کل	

جدول ۲ میانگین، انحراف استاندارد و معناداری تفاوت ادراک شباهت چهره توسط مردان و زنان

معناداری	Df	ضریب t	N	انحراف استاندارد	میانگین	
			۵۰	۱/۳۵	۶/۳۶	ادراک شباهت زن
۰/۰۱	۴۹	۱۲/۶۷۷				
			۵۰	۱/۳۶	۲/۷۴	ادراک شباهت مرد

طبق نتایج جدول فوق، بین نظر ارزیابان در مورد مورد شباهت چهره زوج‌های واقعی و زوج‌هایی که تصادفی جفت شده بودند، تفاوت معناداری وجود دارد. بر این اساس، طبق نظر ارزیابان، میزان شباهت چهره زوج‌های واقعی به صورت معناداری بیشتر از میزان شباهت چهره زوج‌های تصادفی ارزیابی شد ($P < 0.01$; $t = 34/39$).

جدول ۳ - ۴ میانگین، انحراف استاندارد و معناداری تفاوت نظر ارزیابان در مورد شباهت چهره زوج‌های واقعی و تصادفی

معناداری	آزمون t		آزمون لون		N	انحراف استاندارد	میانگین	
	Df	T	معناداری	F				
۰/۰۱	۹۸	۳۴/۳۹	۰/۹۸۸	۰/۰۰۰	۵۰	۰/۷۴	۷/۱۳	زوج‌های واقعی
								واریانس‌ها برابری
۰/۰۱	۹۷/۷۱	۳۴/۳۹			۵۰	۰/۷۸	۱/۸۷	زوج‌های تصادفی
								واریانس‌ها علم برابری

بحث و نتیجه گیری

طبق نتایج پژوهش حاضر، در تشخیص شباهت چهره زوج‌ها، زن‌ها نسبت به مردها شباهت بیشتری بین زوج‌ها ادراک می‌کنند. با وجود اینکه پژوهش‌های زیادی، همانطور که در فصل دوم توضیح داده شده است، نشان داده‌اند که تشخیص شباهت بین زوج‌ها، امری است که به صورت معناداری نشان داده شده است، با این وجود، محقق تاکنون با پژوهشی مواجه نشده است که تفاوت دیدگاه زن و مرد را از حیث شباهت چهره بررسی کرده باشد. نتایج پژوهش‌های حاضر نشان می‌دهد که زوج‌ها از منظر ارزیابان خارجی به صورت معناداری مشابه یکدیگر ارزیابی می‌شوند، با این وجود، وقتی شباهت توسط خود زوج‌ها ارزیابی می‌شود، زن‌ها نسبت به مردها شباهت را به صورت معناداری بیشتر ارزیابی می‌کنند. به نظر می‌رسد که این تفاوت اساسی با ویژگی‌های شناختی ساختار مغزی زنان ارتباط داشته باشد. هوش عاطفی، یکی از ویژگی‌های زیربنایی شناختی است که با درک حالات مختلف جسمانی و روانشناختی خود و دیگران ارتباط دارد. تشخیص بیان چهره‌ای، یکی از مؤلفه‌های مهم این ویژگی می‌باشد. علاوه بر اینکه مطالعات مختلف بر تفاوت جنسیتی در ویژگی‌های مهم شناختی همچون سیالی کلامی و ادراک بینایی تأکید می‌کنند، به لحاظ تکاملی فرض می‌شود که تفاوت جنسیتی در ادراک بیان چهره‌ای و درک ویژگی‌های چهره در زنان و مردان وجود داشته باشد (بابوچکا و همکاران، ۱۹۸۵؛ کریت و دگلدر، ۲۰۱۲). مبتنی بر این فرضیه، تحقیقات تجربی نشان داده‌اند که تفاوت‌های جنسیتی در شناخت مبتنی بر هیجان در بیان چهره‌ای بین زن و مرد وجود دارد. به عنوان مثال، تحقیقاتی وجود دارند که نشان می‌دهند زنان نسبت به مردان نسبت به تغییر حالات صورت و بیان چهره‌ای حساس‌تر هستند و آن را به صورت دقیق‌تری ارزیابی می‌کنند (کاتسیلیکتیس و همکاران، ۱۹۹۷؛ هافمن و همکاران، ۲۰۱۰؛ پریت، ۲۰۱۲). مطالعات متاآنالیز نیز از برتری معنادار زنان (چه در کودکی، چه در نوجوانی و چه در بزرگسالی) نسبت به مردان در توانایی تشخیص تغییرات چهره و حالات هیجانی صورت خبر می‌دهند

(هال، ۱۹۷۸؛ مک‌کلور، ۲۰۰۰). از جمع‌بندی موارد یاد شده می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که با وجود تشابه واقعی بین زوج‌ها (که توسط ناظران خارجی ارزیابی می‌گردد و در ادامه مورد بحث قرار خواهد گرفت)، زنان به دلیل وجود توانایی‌های خاص شناختی در توجه به جزئیات صورت و بیان چهره‌ای افراد، شباهت بیشتری را بین خود و همسرشان ارزیابی می‌کنند.

همانطور که انتظار می‌رفت، در راستای پژوهش‌های پیشین، بین زوج‌های حاضر در پژوهش فوق، شباهت واقعی مشاهده شد. همچنین زنان نسبت به مردان تمایل بیشتری به ادراک شباهت بین خود و همسرانشان نشان می‌دهند. از سوی دیگر، هر چه ادراک شباهت از جانب زنان بالاتر باشد، همسران خود را جذاب‌تر ارزیابی می‌کنند.

منابع

- بیابانگرد، اسماعیل. (۱۳۸۳). جوانان و ازدواج. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- ساروخانی، باقر. (۱۳۸۴). مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی خانواده. تهران: انتشارات سروش.
- شهبازی، محمود (۱۳۷۴). تئوری‌های همسرگزینی. تهران: دانشگاه تربیت مدرس.
- عارفی، مختار؛ محسن زاده، فرشاد؛ قزلباشیان، زهرا؛ صادق پور، آتوسا و شیخ اسمعیلی، دلنیا (۱۳۹۳). همسانی شخصیتی، پنج عامل بزرگ شخصیت و رضایت زناشویی. فصلنامه مشاوره
- فرامرزی، عالیه (۱۳۸۵). بررسی اثر بخشی افکار منطقی و آموزش درک متقابل ماهیت جنسی بر متغیر نگرش دختران (۱۸ الی ۲۴ ساله) نسبت به نحوه انتخاب همسر، پایان نامه کارشناسی ارشد. تهران دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.
- محسنی، منوچهر. (۱۳۸۳). مقدمات جامعه‌شناسی. تهران: انتشارات آگاه.

- Alvarez L, Jaffe K.2004. Narcissism guides mate selection: humans mate assortatively, as revealed by facial resemblance, following an algorithm of "self seeking like". *Evolutionary Psychology* 2:177-194.
- Babchuk WA, Hames RB, Thompson RA .(1985). Sex differences in the recognition of infant facial expressions of emotion: The primary caretaker hypothesis. *Ethol Sociobiol* 6: 89-101. doi: 10.1016/0162-3095 .(85). 90002-0.
- Buss, M.(1990). International preferences in selecting mates: A study of 37 cultures. *Journal of cross-cultural Psychology*, 21, 1, 54-74.

- Da Vinci, L.(1999). Cuadernos de notas. Traducción: J. L. Velaz. Edimat Libros, Madrid, page 134.
- Escorial S, Martín-Buro C. (2012). The Role of Personality and Intelligence in Assortative Mating. *The Spanish Journal of Psychology*, 15, 2: 680-687.
- Hall JA .(1978). Gender effects in decoding nonverbal cues. *Psychol Bull* 85: 845–857. doi: 10.1037/0033-2909.85.4.845.
- Hill. S. E.(2007). Overestimation bias in mate competition. *Evolution and Human Behavior*, 28, 2,118-123.
- Hoffmann H, Kessler H, Eppel T, Rukavina S, Traue HC .(2010). Expression intensity, gender and facial emotion recognition: Women recognize only subtle facial emotions better than men. *Acta Psychol* 135: 278–283. doi: 10.1016/j.actpsy.2010.07.012.
- Johnston, M. W. , & Bell, A. P.(1995). Romantic emotional attachment: Additional factors in the development of the sexual orientation of men. *Journal of counseling and development: JCD*, 73 .(6). Pg 621.
- Katsiklitis M, Pilowsky I, Innes JM .(1997). Encoding and decoding of facial expression. *J Gen Psychol* 124: 357–370. doi: 10.1080/00221309709595565.
- Kret ME, De Gelder B .(2012). A review on sex differences in processing emotional signals. *Neuropsychologia* 50: 1211–1221.
- Lasswell, Marcial & Lasswell Thomas.(1991). *Marriage and family*. Third edition. Belmont, California, Wads Worth Publishing Company.
- Laeng, B., Vermeer, O. D., & Sulutvedt, U. N.(2013). Is Beauty in the Face of the Beholder?. *Department of Psychology*, 8 .(7). , 1-11.
- McClure EB .(2000). A meta-analytic review of sex differences in facial expression processing and their development in infants, children, and adolescents. *Psychol Bull* 126: 424–453. doi: 10.1037//0033-2909.126.3.424.
- Perrett, D.(2012). *In your face*. UK: The new science of human.
- Thiessen, D. and Gregg, B.(1980). Human assortative mating and genetic equilibrium: An evolutionary perspective. *Ethology and Sociobiology*, 1: 111- 140.

بررسی رابطه بین ادراک زوجها از حیث شباهت چهره